

Sygn. akt III U 296/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Poniatowska
Protokolant:	sekr. sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 listopada 2015r. w Suwałkach

sprawy **D. M.**

przy udziale zainteresowanego **InterTIM Sp. zo.o. w S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie

w związku z odwołaniem D. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 24 marca 2015 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i stwierdza, że D. M. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 14 października 2014r. oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 28 października 2014r.

Sygn. akt III U 296/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24.03.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., powołując się na przepisy art. 83 ust. 1 pkt. 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2013r. poz. 1442 ze zm.) oraz art. 58 § 2 kc stwierdził, iż D. M., jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu od dnia 14.10.2014r. oraz nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 28.10.2014r. Organ rentowy przyjął, iż zgromadzony w trakcie postępowania wyjaśniającego materiał dowodowy nie dawał podstaw do uznania, że wnioskodawczyni od 14.10.2014r. faktycznie rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. W tym zakresie Zakład zwracał uwagę na fakt, że rozpoczęła jej prowadzenie będąc w ciąży. Dodatkowo wskazał, iż od 01.01.2014r. do 13.10.2014r. wnioskodawczyni nie posiadała w ZUS żadnego tytułu do ubezpieczeń społecznych. Nadto nie posiadała żadnego przygotowania zawodowego do

prowadzenia korepetycji dla uczniów, gdyż w ogóle nie pracowała w zawodzie nauczyciela. Organ rentowy wskazywał również na niewielką wysokość nieudokumentowanych przychodów za pojedyncze godziny korepetycji. Zdaniem Zakładu wnioskodawczyni rozpoczynając działalność gospodarczą była świadoma, iż może zadeklarować do naliczenia składek na ubezpieczenia społeczne kwotę w wysokości 30% minimalnej płacy. Wnioskodawczyni miała świadomość, iż na początku prowadzenia swojej działalności nie będzie otrzymywać wysokich dochodów, a nawet powinna liczyć się z wystąpieniem strat. Ostatecznie jednak nie skorzystała z przysługującego jej prawa i przyjęła miesięczną kwotę 9.000zł tak, aby po krótkim okresie od zgłoszenia działalności, móc skorzystać z bardzo wysokich świadczeń związanych z ciążą.

W odwołaniu od tej decyzji D. M. domagała się jej zmiany i ustalenia, że jako prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą obowiązkowo podlega ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia 14.10.2014r. i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 28.10.2014r. Jej zdaniem materiał dowodowy zgromadzony przez organ rentowy w pełni potwierdza, iż rozpoczęła i faktycznie prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą. Zarzuty odnośnie rentowności tej działalności uznała za nieuprawnione. Ponadto przepisy nie zabraniają prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej kobietom w ciąży.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Postanowieniem z dnia 07.10.2015r. do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego wezwano (...) Sp. z o.o. w S..

Sąd ustalił, do następuje :

D. M. (z d. Trocka, ur. (...)) w lipcu 2011r. ukończyła studia na Uniwersytecie (...) w O. na Wydziale Humanistycznym na kierunku filologia polska w specjalności edytorstwo tekstów -uzyskując tytuł magistra oraz na Wydziale Prawa i Administracji na kierunku administracja uzyskując tytuł licencjata. W dniu 04.12.2009r. uzyskała zaświadczenie o posiadaniu uprawnień pedagogicznych do zajmowania stanowiska nauczyciela w szkołach podstawowych i gimnazjalnych. W dniu 24.08.2013r. odwołująca zawarła związek małżeński z A. M.. Wnioskodawczyni nie pracowała w zawodzie nauczyciela.

Od 18.09.2012r. do 31.12.2013r. odwołująca była zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas określony, w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółce z o.o. na stanowisku operatora stacji redakcyjnej. W trakcie zatrudnienia wykonała w ramach umowy o dzieło zawartej w dniu 13.08.2013r., na rzecz Spółki prace związane z wektoryzacją map oraz prace terenowe związane z realizacją zamówienia na opracowanie i aktualizację bazy danych obiektów topograficznych. Kolejną umowę o dzieło zawarła z pracodawcą w dniu 14.10.2013r. i na jej podstawie wykonywała prace związane z pozyskaniem danych w terenie oraz ich opracowaniem w związku z realizacją prac na terenie województwa (...).

Po zakończeniu stosunku pracy ze Spółką (...) odwołująca nawiązała jeszcze raz współpracę ze Spółką i na podstawie umowy o dzieło, którą zawarła od dnia 12.05.2014r. wykonywała prace związane z opracowaniem numerycznej mapy zasadniczej. Umowę odwołująca realizowała do dnia 22.10.2014r. Zlecenie polegało na aktualizacji fragmentu mapy i odwołująca opracowywała jeden z fragmentów (arkusz) mapy zasadniczej powiatu ożarowskiego. Mapa zasadnicza została „podzielona” i poszczególne elementy zostały przydzielone pracownikom firmy oraz podwykonawcom, w tym odwołującej . Kierownikiem całego projektu była świadek O. Ś., która pracowała w Spółce na podstawie umowy o pracę. Świadek nadzorowała cały projekt i koordynowała poszczególne prace oraz kontakt ze zleceniodawcą. Była odpowiedzialna za terminowe i kompletne wykonanie prac. Odwołująca wykonywała prace w siedzibie firmy, gdyż prywatnie nie posiadała odpowiedniego sprzętu komputerowego. Prace wykonywała w godzinach urzędowania biura (od 7 do 15), co akceptowała. Stawiając się w firmie podpisywała listę obecności, która obejmowała wszystkie osoby uczestniczące w pracach przy projekcie. Zawiadamiała również firmę (prokurenta lub dyrektora) o swojej nieobecności danego dnia. Umowa o dzieło z dnia 12.05.2014r. była ostatnią, którą odwołująca zawarła z zainteresowaną Spółką. Data zakończenia tej umowy wiązała się ze stanem zdrowia odwołującej, która w dniu 22.10.2014r. poczuła się na

tylko źle, że zakończyła współpracę. Ponadto zakończyła pewien etap pracy. Pozostały jedynie do naniesienia poprawki ewentualnie wskazane przez zleceniodawcę.

W dniu 14.10.2014r. odwołująca zarejestrowała działalność gospodarczą pod firmą (...), której zakres obejmował przede wszystkim wykonywanie fotokopii, przygotowywanie dokumentów i specjalistyczna działalność wspomagająca prowadzenie biura. W ramach tej działalności wykonywała usługi copywriterskie oraz udzielała korepetycji z języka polskiego. O rodzaju proponowanych usług ogłaszała w regionalnych portalach; infosuwałki, radio5. Początkowo udzielała korepetycji ze stawką 35 zł za godzinę, natomiast od 01.01.2015r. 30 zł. Odwołująca udzielała korepetycji bezpośrednio u klienta. Jedną z jej klientek była świadek G. K., która ogłoszenie o ofercie wnioskodawczyni znalazła w internecie. Odwołująca udzielała korepetycji jej synowi raz tygodniu przez dwa miesiące. Świadek była zadowolona z jej usług, gdyż nastąpiła poprawa wyników w nauce syna. Odwołująca wykonywała również usługi copywriterskie i w tym zakresie jej klientem był m.in. świadek M. B., który zwrócił się do odwołującej z prośbą o stworzenie poprawnej i czytelnej strony internetowej. Wybór odwołującej miał związek z ceną za usługę, która była bardzo konkretyjna w stosunku do oferowanej przez inne firmy. Świadek był zadowolony z jej pracy i na przyszłość planował ponownie współpracę.

W dniu 21.10.2014r. w trakcie wizyty lekarskiej odwołująca uzyskała potwierdzenie, iż była w 18 tygodniu ciąży. W okresie od dnia 12 do 17.11.2014r. odwołująca przebywała w szpitalu i z powodu stanu zdrowia i wystąpienia zagrożenia ciąży, stała się niezdolna do pracy (zaświadczenie k. 58).

Mąż odwołującej – A. M., od dnia 16.06.2014r. prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...), która była ukierunkowana przede wszystkim na świadczenie usług w zakresie specjalistycznego projektowania. Mąż odwołującej na rozpoczęcie tej działalności otrzymał dotacje z Agencji (...) w S.. Nadto w okresie od 01.01.2010r. do 04.10.2014r. był pracownikiem Spółki (...) na stanowiskach pomocy technicznej, a ostatnio operatora stacji redakcyjnej. Rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło z inicjatywy A. M.. W trakcie trwania umowy o pracę A. M. w dniach 01.07.2011r. i 21.03.2013r. zawierał z pracodawcą umowy o dzieło. Mąż odwołującej był również właścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni ok. 8 ha, które prowadzi i podlega z tego tytułu rolniczemu ubezpieczeniu.

Odwołująca urodziła dziecko w dniu 23.05.2015r.

Od 01.07.2015r. odwołująca przejęła prowadzenie działalności męża.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2015r. poz. 121 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Natomiast w myśl art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy systemowej za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Jak stanowi art. 9 ust. 1 i 1 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3, 10, 18a, 20 i 21, spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów, są obejmowane ubezpieczeniami tylko z tytułu stosunku pracy, umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego albo wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie. Mogą one dobrowolnie, na swój wniosek, być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi również z innych tytułów. Natomiast ubezpieczeni których podstawa wymiaru składek

na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego lub wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa od określonej w art. 18 ust. 4 pkt 5a, podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1b i art. 16 ust. 10a.

Zgodnie z treścią art. 12 ust. 1 ustawy systemowej obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Natomiast jak stanowi art. 13 pkt 4 powyższej ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Jak stanowi art. 83 §1 KC nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Na podstawie przeprowadzonych w sprawie dowodów należało uznać, że zgłoszenie odwołującej do ubezpieczeń społecznych, jako osoby prowadzącej działalność gospodarczą, było prawidłowe i nie nosiło cech pozorności. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wskazuje, iż w trakcie wykonywania umowy o dzieło, którą w dniu 12.05.2014r. wnioskodawczyni zawarła ze Spółką (...), od dnia 14.10.2014r. rozpoczęła również prowadzenie działalności gospodarczej pod firmą (...). Umowa o dzieło została zakończona po wykonaniu przez odwołującą pewnego zakresu prac, ale też ze względu na jej stan zdrowia, spowodowany komplikacjami związanymi z ciążą. Stan zdrowia wnioskodawczyni uniemożliwiał jej wykonywanie pracy w ramach umowy o dzieło w takim wymiarze jak dotychczas. Stan zdrowia potwierdzało zaświadczenie lekarza prowadzącego, ale wiązało się również z faktem wcześniejszej hospitalizacji. W tych też okolicznościach działania odwołującej były ukierunkowane wyłącznie na działalność gospodarczą.

Zakres działalności gospodarczej był niewielki, gdyż oferowała usługi zgodne z jej wykształceniem. W tym zakresie realizowała prace copywriterskie i udzielała korepetycji z języka polskiego. Odwołująca wykonała kilka usług na rzecz osób prywatnych (korepetycje) oraz podmiotów gospodarczych. Potwierdzili to zeznający w sprawie świadkowie M. B. oraz G. K.. Sąd w całości uwzględnił ich zeznania uznając, iż były miarodajnym dowodem w sprawie, gdyż uzyskano je od osób niezainteresowanych bezpośrednio rozstrzygnięciem w sprawie i układały się one w spójną i logiczną całość. W tych okolicznościach nie było podstaw do kwestionowania wykonywania przez nią działalności gospodarczej.

Organ rentowy uznał, iż odwołująca tylko pozorowała podjęcie działalności gospodarczej. Podniósł, iż z uwagi na krótki okres jej prowadzenia oraz wysoką podstawę składek jej wyłącznym celem było uzyskanie w krótkim czasie wysokiego świadczenia z ubezpieczenia społecznego. Sam cel jakim jest pobieranie świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie jest sprzeczny z przepisami prawa, ani zasadami współżycia społecznego dlatego argumenty formułowane przez organ rentowy były nietrafione. Natomiast odnośnie samej działalności gospodarczej Sąd zgadza się, że nie była to bardzo dochodowa, nakierowana na „szybki zysk” aktywność, jednak nie można pomijać innego istotnego aspektu związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej w ogóle. Nie można bowiem pomijać uwarunkowań dotyczących rynku regionalnego oraz rodzaju i zakresu prowadzonej przez odwołującą działalności. Wnioskodawczyni dopiero „rozkręcała” swoją działalność i miała świadomość możliwości jakimi dysponowała. Podkreślić należy, iż zlecenia wykonywała samodzielnie. Nie uszło uwadze Sądu, że mąż odwołującej w tym czasie również prowadził działalność gospodarczą, natomiast jej przejęcie przez odwołującą było możliwe, ale dopiero w pewnej perspektywie i wywiązaniu się przez jej męża z umów dotyczących współfinansowania tej działalności. W toku postępowania doszło do połączenia tych działalności i sędowanie ich na odwołującą, jednak w dacie rozpoczęcia przez nią działalności gospodarczej nie było to możliwe.

W toku postępowania organ rentowy podjął próbę wykazania nie tyle, że odwołująca nie podlegała ubezpieczeniom z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, a z tytułu umowy o pracę ze Spółką (...). W tym zakresie wskazywał, iż ostatnia umowa o dzieło, którą odwołująca zawarła z zainteresowaną Spółką w dniu 12.05.2014r. miała cechy umowy o pracę i tym samym wnioskodawczyni winna podlegać ubezpieczeniu pracowniczemu. W tym względzie należało zgodzić się z tym, że pewne elementy tej umowy posiadały cechy stosunku pracy. Dotoczyło to m.in. aspektu nadzoru nad pracą odwołującej i koordynacją prac oraz sposobu realizowania samej umowy. Natomiast podstawową okolicznością, która przesądziła o tym, że wnioskodawczyni winna podlegać ubezpieczeniom społecznym z racji prowadzenia działalności gospodarczej a nie zatrudnienia w oparciu o umowę o pracę, wynikało z wyboru, jakiego powódka dokonała świadomie podpisując umowę o dzieło, a następnie kończąc współpracę w ramach tej umowy. Nie ma znaczenia, czy w dacie podpisywania tej umowy odwołującej przedstawiono alternatywę tj. umowę o pracę, istotne jest, co odwołująca prawidłowo podniosła, iż sama, świadomie dokonała takiego wyboru. Miała ona również świadomość konsekwencji takiej decyzji. Zdaniem Sądu próba wykazywania przez organ rentowy, iż nie była to umowa o dzieło wykraczała poza zakres i przedmiot skarżonej decyzji. Nie można pomijać, iż w momencie, gdy odwołująca dowiedziała się, że jej stan związany z ciążą nie pozwala na dalsze kontynuowanie umowy o dzieło, zrezygnowała z dalszej współpracy i nie podejmowała prób nawiązania ze Spółką umowy o pracę, czy przekształcenia umowy o dzieło w stosunek pracowniczy. W tym też zakresie nie można pomijać woli potencjalnego pracownika, który nie miał zamiaru nawiązywania ze Spółką współpracy nie tylko w ramach umowy cywilnoprawnej, ale również pracowniczej. Inne stanowisko w tym zakresie byłoby, zadnim Sądu, zbyt ograniczające swobodę odwołującej w decydowaniu, ubezpieczeniu z jakiego tytułu chce podlegać.

Sąd nie uznał również argumentu organu rentowego, iż działalność odwołującej była niewielka, a zatem nie był nastawiona na zysk. Immanentną cechą każdej działalności jest ryzyko związane z dochodowością. Nie można zgodzić się z organem rentowym, iż tylko dochodowa działalność potwierdza jej istnienie – prowadzenie. Poza tym początek każdej działalności zwykle bywa trudny, wymagający odpowiedniego nakładu pracy i reklamy.

Kolejnym aspektem, który organ rentowy podnosił w skarżonej decyzji dotyczył wysokości podstawy wymiaru składki, którą przyjęła odwołująca. Należy jednak wskazać, iż ustawodawca przyzwolił na sytuację, aby przy stosunkowo krótkim okresie podlegania ubezpieczeniu i opłaceniu wysokiej składki, ubezpieczony mógł uzyskać wysokie świadczenie z tytułu macierzyństwa czy też zasiłek chorobowy. Odwołująca przy prowadzeniu działalności gospodarczej skorzystała z możliwości zadeklarowania podstawy wymiaru składki na bardzo wysokim poziomie, co nie uszło uwadze Sądu, jednak nie doszło do złamania przez nią prawa i nie może przesądzać o prowadzeniu działalności.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ §2 kpc orzeczono jak w sentencji.

mt